

محمد رضا جوادی یگانه

رتبه: شایسته تقدیر بخش بزرگسال
تحصیلات: دکتری

عنوان اثر: ایرانی ترین غیر ایرانی ها:
خلفیات ایرانیان از منظر بیگانه های آشنا

**MOHAMMAD REZA JAVADI
YEGANEH**

**Rank: Commendable in the
Adult Section**

Degree: PhD

**Research Title: The Most
Iranian non-Iranians; Iranian
ethos from the Perspective of
Familiar Aliens**

درباره پژوهشگر

محمد رضا جوادی یگانه در سال ۱۳۴۸ در تهران متولد شد. وی مدرک کارشناسی خود را در رشته پژوهشگری از دانشگاه تهران، کارشناسی ارشد را در رشته جامعه‌شناسی از دانشگاه علامه طباطبایی و دکتری خود را در رشته جامعه‌شناسی از دانشگاه تربیت مدرس اخذ کرده است.

وی هم‌اکنون عضو هیئت علمی گروه جامعه‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران است. حوزه‌های پژوهشی دکتر جوادی یگانه جامعه‌شناسی تاریخی، تاریخ اجتماعی ایران، جامعه‌شناسی ادبیات، هویت و خلفیات ایرانیان و بازاریابی اجتماعی است. کتاب‌هایی با عنوان مجموعه «ایرانیان در زمانه پادشاهی»، مجموعه «دانشنامه جوانمردی (فتوت)»، «مجموعه مقالات گزارش وضعیت اجتماعی کشور»، «جامعه‌شناسی راهپیمایی ۲۲ بهمن»، «جستارهایی در پلامسکو»، «دین و رسانه» و «تغییرات اجتماعی برنامه‌ریزی شده» از زمره تألیفات اوست. همچنین مقالات علمی و پژوهشی متعددی از وی در مجلات و فصلنامه‌های معتبر به چاپ رسیده است.

چکیده اثر

این کتاب مجموعه نوشته‌های نویسنده است درباره سفرنامه‌ها و سیاحتی که به نظر وی جامعه ایرانی را دقیق‌تر دیده‌اند و با ایرانیان ارتباط بیشتری داشته‌اند. این متون لزوماً معروف‌ترین نیست؛ بلکه گزینش‌های شخصی نویسنده است از خواندن حدود ۵۰۰ سفرنامه، نامه، گزارش و سندی که فرنگیان درباره ایران و ایرانیان نوشته‌اند و به فارسی منتشر شده است. به جز ویلیام مورگان شوستر، بقیه کسانی که در این کتاب از آنها یاد شده، سال‌های طولانی در ایران بوده‌اند. شوستر هم در هشت ماه حضور در ایران، چون مسئول مالیه ایران بوده، با عمیق‌ترین لایه‌های پنهان نفع‌طلبی بخشی از ایرانیان، ارتباط مستقیم داشته است. به هر حال، آنها که در این کتاب درباره‌شان صحبت شده، به شدت به فرهنگ ایران نزدیک شده‌اند؛ خواه عمیقاً عاشق جامعه ایرانی شده (مانند اودانل و ادوارد براون) یا نگاه بینابینی به ایرانیان داشته باشند (مانند گوینو و شوستر) یا نگاهشان کاملاً منفی باشد (مانند وامبری، میلسپو و موریه). برخی از آنها به زبان فارسی تسلط بسیار داشته‌اند (مانند براون، اودانل و گوینو). براون و اودانل هم مشخص است که به خلوت و اندرونی ایرانیان راه داشته‌اند. از این رو، نظر آنها درباره ایرانیان درخور تأمل است و اگر اینها «ایرانی ترین غیر ایرانی‌ها» هم نباشند، مسلماً بیشترین فهم‌ها را از ایرانیان داشته‌اند. عنوان کتاب هم برگرفته از تعبیری است که اودانل درباره سازه در کتاب «باغ‌سالار» جنگ دارد و او را «غیر ایرانی ترین ایرانیانی» می‌داند که دیده است.

